

Den palliative indsats på hospitalet er vigtig og nødvendig

Heidi Maria Bergenholtz
gjesteredaktør

Undervejs i et sygdoms- og behandlingsforløb vil mange mennesker med uhelbredelig, livstruende sygdom komme i kontakt med en eller flere kliniske afdelinger på sygehusene, enten i forbindelse med en indlæggelse eller i et ambulans forløb. Mange af disse patienter tilhører målgruppen for den palliative indsats. Derfor må ansatte på hospitalet – på alle niveauer – være bevidste om, at palliation er en opgave, som hospitalerne også skal være med til at løse. Det gælder både palliative indsatser på selve afdelingerne, men også de opgaver, som skal løstes i forhold til kontakt med almen praksis og de kommunale institutioner samt kontakten til det specialiserede palliative niveau.

Statistikker over dødssted i de nordiske landes populationer viser, at hospitalet danner rammen for mange dødsfald. I Danmark døde 42 % på sygehuset i 2018, i Norge døde 34 % på sygehuset i 2011, og i Sverige døde 42 % i 2012 på hospitalet. Disse tal understøtter, at den palliative indsats på hospitalet er et vigtigt tema. På hospitalet arbejdes både med basal og specialiseret palliativ indsats. Størstedelen

af indsatsen ydes på basalt niveau, hvilket betyder, at sundhedsprofessionelle kan føle sig udfordrede i forhold til at skulle yde en indsats af høj kvalitet, som ikke umiddelbart synes knyttet til deres hovedopgave. En af de store udfordringer for palliativ indsats på hospitalet er, at man arbejder efter en medicinsk logik, hvor helbredelse er i fokus. En palliativ tankegang med et holistisk menneskesyn kræver, at hospitalernes forskellige faggrupper skal rette opmærksomheden mod, hvornår patienter med livstruende sygdom og deres familier har palliative behov, hvilket de ikke nødvendigvis er trænede i eller har en kultur for. Dette kan betyde, at de professionelle ikke i tide får planlagt og taget den nødvendige samtale, som afklarer den syge og familiens ønsker for den sidste tid. Dette kan i værste fald føre til overbehandling og behandlinger, som strider imod patientens ønske. Den specialiserede indsats på hospitalet er udfordret på kapaciteten, hvilket hæmmer enhedernes muligheder for at kunne rumme patienter med andre diagnoser end kræft.

Georg Bollig
ansvarlig nummer-
redaktør

Mette Raunkjær
ansvarlig nummer-
redaktør

Lene Jarlbæk
gjesteredaktør

Forskningen viser, at der er behov for at udvikle den palliative indsats på hospitalet og for at løse tværfaglige og organisatoriske udfordringer både internt på hospitalet og mellem hospital og kommune, så man undgår, at den pleje, omsorg og behandling, som familier i palliative forløb modtager, bliver tilfældig. At skabe et passende tilbud til alle patienter, som har behov for palliation, er en fælles opgave, som angår alle. Samarbejde er nøglen til succes.

I dette temanummer af Omsorg belyses den palliative indsats på hospitalet fra forskellige perspektiver. Artiklerne beskriver mange erfaringer, udfordringer og løsningsmuligheder og demonstrerer, at det er nødven-

digt, at sygehusledelser, afdelingsledelser og de ansatte i fællesskab må skabe de organisatoriske og kulturelle rammer, som er nødvendige for, at målgruppen får tilbudt palliative indsatser – på rette tidspunkt, med rette indhold og i de rette omgivelser. Pionertiden, hvor ildsjæle på de enkelte afdelinger fik iværksat gode palliative indsatser for afdelingens patienter, bør efterhånden være slut. Den tids erfaringer skal bruges og videreudvikles, og gammel vanetænkning skal revurderes, så sygehusene får etableret de organisatoriske strukturer og den personalemæssige kultur, som sikrer, at alle patienter i målgruppen får lige adgang til veltilrettelagte palliative indsatser.